

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1045

av **Hillevi Larsson (S)**

Politiska partier i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolans demokratiuppdrag bör innefatta att politiska partier släpps in i grundskolor, gymnasier, folkhögskolor, komvux, högskolor och universitet, sfi med flera utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige bygger på demokrati. ”All offentlig makt utgår från folket” står det i portalparagrafen i grundlagen. Det är utgångspunkten för allt annat i samhället.

Tilläggs kan att det svenska statskicket bygger på representativ demokrati. Det är politiska partier som ställer upp till val och det är folket som väljer sina representanter bland partierna och kandidaterna. Med tanke på detta faktum borde det vara självklart för alla skolor att bjuda in politiska partier. De är ju grunden för vårt demokratiska statskicket!

Hur man kan bedriva utbildningsverksamhet utan att låta eleverna träffa och lära känna de politiska partierna är obegripligt. Särskilt som eleverna är medborgare som själva kommer att få rösträtt och möjlighet att kandidera till offentliga uppdrag.

I det antika Grekland ansågs demokratin så viktig att alla medborgare någon gång under sin livstid ålades att utföra sin medborgerliga plikt och inneha ett offentligt uppdrag. Vi har i många avseenden kommit längre än det antika Grekland när det gäller demokratisk utveckling. Där hade endast fria vuxna manliga medborgare rösträtt. Här råder allmän rösträtt.

Men när det gäller arbetet med att förbereda och skola medborgarna för deras viktiga demokratiska uppdrag: att rösta och på andra sätt utöva sina medborgerliga rättigheter – där återstår en hel del. Självklart ska vi inte ha ett system, som i antika Grekland, där människor tvingas att ta ett politiskt uppdrag. Vi ska inte heller ha rösttvång i allmänna val.

Men med tanke på att grundskolan är obligatorisk kan man säga att vi ser utbildning som så viktig för barnens framtid att vi infört skolplikt. Vår demokrati är lika viktig att

värna för allas vår framtid! Därför bör det bli obligatoriskt för skolorna att erbjuda utbildning i hur vår representativa demokrati fungerar och låta eleverna träffa de politiska partierna, för att själva bilda sig en uppfattning.

Alltför många vet inte vad de har att välja mellan och vad de politiska partierna står för. På sikt riskerar det att leda till ett sjunkande valdeltagande, vilket är ett hot mot demokratin. Trots de brister som finns i demokratin så som den ser ut är den det bästa styrelseskick vi hittills har hittat. Diktatur är inget alternativ. Men demokratin är ingen självklarhet, den måste hela tiden försvaras och utvecklas för att inte förtvina och brytas ner.

Så som lagstiftningen ser ut idag är det fullt möjligt för skolor att helt neka alla politiska partier tillträde, med hänvisning till att skolan inte är en allmän plats. Dessvärre förekommer det också ganska frekvent, även i valrörelser. Däremot är det inte möjligt att utestänga vissa partier om man väl släpper in några. För att slippa bjuda in partier som inte är förenliga med skolans värdegrund väljer en hel del skolor att porta alla partier istället.

Men detta är inte bättre för att värna demokratin – tvärtom! Det är genom debatt och dialog som medborgarna kan välja mellan olika alternativ. Det är också på det sättet man kan bemöta åsikter som går stick i stäv med demokratiska ideal. I vissa undantagsfall kan allmänna ordningsskäl möjliggöra en begränsning av debatten, och därmed besök till skolan. Men det ska synnerliga skäl till för det.

Skolan har ett demokratiuppdrag. Yttrandefriheten och tryckfriheten står dessutom över skollagen. Med hänvisning till detta uppmanar Skolverket skolorna att släppa in de politiska partierna. Men denna fråga är så viktig att den inte kan hänvisas till tyckande och tänkande, som skiljer sig åt från ort till ort och från skola till skola.

Det bör slås fast i lag att utbildningssystemets demokratiuppdrag innebär att eleverna ska ges möjlighet att träffa de politiska partierna och själva bilda sig en uppfattning om dem. Endast synnerliga skäl ska utgöra undantag för att porta partier. Det ska då handla om att stoppa brottslig verksamhet på skolområdet (såsom hets mot folkgrupp) eller att säkerheten för personalen, eleverna och besökarna inte kan garanteras.

Hillevi Larsson (S)